

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.V.20.330/2015/4.

A tanács tagjai:

Dr. Molnár Ambrus a tanács elnöke

Dr. Szűcs József előadó bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Veres Lajos ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Putnoki-Nagy Pál ügyvéd

A per tárgya:

kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.473/2014/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat szám:

Miskolci Törvényszék 25.P.21.338/2013.

Rendelkező rész

-A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet megváltoztatja és az alapügyben hozott Pf.II.20.046/2013/6. számú jogerős ítéletet, valamint a 21.P.20.678/2012/22. számú elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a kereset érdemi tárgyalására és elbírálására utasítja.

-A felperes a perújítási eljárásban le nem rótt illetékekben és perköltségben való marasztalását mellőzi.

-A feljegyzett illetékeket az állam viseli.

-A felek perújítási eljárásban keletkezett perköltségét személyenként 600.000 - 600.000 (hatszázezer - hatszázezer) forintban állapítja meg.

-Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődje a Kft. és az alperes között 2000. július 13-án kölcsönszerződés jött létre; a szerződést tartalmazó okiratot a kölcsönvevő alperes részéről akkori, időközben elhunyt polgármestere írta alá. A 7.400.000 Ft kölcsönösszeget a kölcsönadó alperes bankszámlájára utalta át. A kölcsönt az alperesnek 2002. július 15-ig kellett volna visszafizetni, ami nem történt meg. A kölcsön visszafizetése iránti követelését a Kft. 2007. szeptember 14-én a felperesre engedményezte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében az alperest a 7.400.000 Ft kölcsön és annak 2002. július 16-tól járó kamatainak megfizetésére kérte kötelezni. A keresetleveléhez csatolta a kölcsönszerződést, az engedményezést tartalmazó okiratot és a kölcsönösszeg átutalását igazoló bankszámla kivonatát. Az elsőfokú bíróság a keresetet a korábbi ítéletének hatályon kívül helyezését követő újabb eljárásban meghozott 21.P.20.678/2012/22. számú ítéletével elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a 2013. április 11-én kelt Pf.II.20.046/2013/6. számú ítéletével helyben hagyta. A keresetet elutasító döntés indoka az volt, hogy a követelés az engedményezésekor már elévült követelés volt, és a felperes az elévülés megszakadását eredményező írásbeli felszólítást nem tudott igazolni s nem bizonyított az elévülés nyugvását eredményező tényeket sem.
- [3] A felperes perújítási kérelmében az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólításra, mint új bizonyítékra hivatkozott és a perújítási kérelmének eredményeként az alapügyben hozott a keresetét elutasító jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helytadó, az alperest marasztaló ítélet meghozatalát kérte. A perújítási kérelméhez csatolta a még el nem bírált új bizonyítékát a Kft. ügyvezetője által aláírt, az alperes polgármesteréhez címzett 2005. július 12-én kelt levelét, 2005. július 22-én kiállított alpereshez címzett ajánlott küldemény feladóvevényét, és azt az alperes alkalmazottja által aláírt tértivevényt, amely tanúsítja, hogy ez a küldemény az alpereshez megérkezett és azt az alperes küldemény átvételére jogosult alkalmazottja átvette.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság a perújítást megengedhetőnek tartotta és a perújítási kérelmet érdemben tárgyalta. A perújítás alapjául szolgáló új bizonyítékot azonban összevetve az alapügy egyéb adataival nem tartotta alkalmasnak a perújítással támadott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és helyette a felperes keresetének helytadó ítélet megalapozására. Ítéletében úgy

határozott, hogy „a Miskolci Törvényszék 21.P.20.678/2012/22. számú, a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.046/2013/6. számú ítéletével jogerőre emelkedett ítéletét hatályában fenntartja”. Az ítéletének indokolásában a kölcsönügylettel kapcsolatos levelezéseket és a tanúvallomásokat ismertetette, de abban nem foglalt állást, hogy a felperes jogelődje a kölcsönösszeget átutalta-e az alperes bankszámlájára, ha igen az alperesnek a kölcsönt miért nem volt kötelessége visszafizetni. Annak sem adta okát, hogy az alapügyben hozott jogerős másodfokú ítéletben és a Pf.II.20.063/2012/4. számú végzésben a kölcsön nyújtás megtörténtére vonatkozó ténymegállapításokat miért hagyta figyelmen kívül. Nem volt figyelemmel arra sem, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a keresetet nem a kölcsön nyújtás tényének bizonyítatlansága, hanem a kölcsön visszakövetelési igény elévülése miatt utasították el.

- [5] A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán meghozott jogerős ítéletével a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint „az sem állapítható meg a tényállás részeként, hogy az inkriminált levél került-e elküldésre az alperes részére”. A felperes ügyvezetőjének a képviseleti joga ugyan nem volt korlátozott, de nem volt feladata pénzügyekkel való foglalkozás, „így ésszerű magyarázat nélküli, hogy mégis miért ő intézte a kölcsönnel kapcsolatos levelet az adóshoz”. Ugyancsak a kérdéses levél ellen szól, hogy a Kft. csak jóval később adott meghatalmazást az Ügyvédi Iroda részére, míg ezt megelőzően a perújító alperes mással folytatott levelezést a kölcsön tárgyában. Ezen okok miatt -ide értve azt is, hogy ügyvéd tanúvallomása a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétben állt - nem állapítható meg a tényállás részeként az, hogy a perújító felperes az inkriminált levelet küldte el az alperesnek”. „Abban is osztotta az ítéltábla a perújított alperes álláspontját, hogy a perújítás okaként megjelölt levél nem volt alkalmas a követelés elévülésének megszakítására”. A levél nem tartalmaz a Magyar Értelmező Kéziszótár fogalommeghatározása szerint felszólítást sem, csupán érdeklődést a visszafizetésre vonatkozóan, de határozott kívánságot nem juttat kifejezésre. A felperes által új bizonyítékként megjelölt levél a perújítás megengedésére nem is volt alkalmas, ezért azt az elsőfokú bíróságnak a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant el kellett volna utasítania. Mivel az elsőfokú bíróság a perújítást érdemben tárgyalta és érdemi határozatot hozott, az Ítéltáblának a perújítási kérelem elutasítására már nem volt lehetősége és neki is érdemben kellett döntenie a perújítási kérelemről.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [6] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alapügyben hozott ítélet hatályon kívül helyezését és helyette a

keresetének helytadó ítélet meghozatalát kérte. Azzal érvelt, hogy az alperes rosszhiszeműen tagadta a kölcsönadás tényét s azt, hogy arról a polgármestere által aláírt okirat készült. Az alapeljárásban azonban az bizonyítva lett, hogy az alperessel jogelődje írásba foglalt kölcsönszerződést kötött s azt teljesítve az alperesnek 7.400.000 Ft kölcsönt nyújtott. Az alapeljárásban a keresetét a bíróság a követelése elévült volta miatt utasította el azzal az indokolással, hogy az elévülés megszakításra alkalmas tényeket nem tudott bizonyítani. A perújítási eljárásban az elévülés megszakítását okirattal bizonyította, ezért a tanúvallomások mérlegelésére nem volt szükség, a tanúvallomások az okirattal tanúsított tény megcáfolására nem voltak alkalmasak. A másodfokú bíróság tévesen tette az ő kötelezettségévé, hogy az alperes által 2005. július 25-én átvett küldemény az elévülés megszakítására alkalmas levelet tartalmazta. Az alperesnek a levelet iktatnia kellett s fel kellett tüntetnie az iktatókönyvben azt is, hogy a szóban lévő küldemény mit tartalmazott. Az alperes nem ajánlott fel bizonyítást arra nézve, hogy a részére kézbesített küldeményben nem a perújítás okaként megjelölt, az elévülés megszakítására alkalmas okirat volt. Hangsúlyozta, hogy a jogelődje képviselőjére kizárólag akkori ügyvezetője volt jogosult, így nincs jelentősége annak, hogy a felszólító levelet a cégen belüli munkamegosztásnak megfelelően pénzügyek intézésével nem foglalkozó az ügyvezető írta alá. Tévesnek tartotta a másodfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a kérdéses levél tartalma szerint nem is felel meg az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólítás kellékeinek. Tévesen hivatkozott az alperes a felszólítás Magyar Értelmező Kéziszótárban meghatározott fogalmára. Az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólítás tartalmi követelményeit a Ptk. 327. § (1) bekezdésének alkalmazása során kifejlődött joggyakorlat alakította ki. A bírói gyakorlat szerint a hiányos tartalmú felszólítás is elegendő, ha a felszólítás alapján érvényesíteni kívánt követelés azonosítható (BH 1978.350.). A felszólítás megfelelő akkor is, ha abból az érvényesített követelés határozottan és egyértelműen kitűnik és a közölt adatok alapján megállapítható, hogy milyen jogviszonyból, illetve tényállásból származó követelésről van szó (Gkt.72/1973.). Az írásbeli felszólítása ezeknek a tartalmi követelményeknek megfelel és az is kitűnik belőle, hogy a követelését érvényesíteni kívánja.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Arra hivatkozott, hogy nem neki, hanem a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy a 2005. július 25-én részére kézbesített küldemény a perújítási kérelemben új bizonyítékként megjelölt levelet tartalmazta. A levél tartalma egyébként is ellentétben áll a tanúvallomásokkal. Nincs magyarázat arra sem, hogy a levél postára adása miatt a keltezése után 10 nappal történt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Pp. 270. § (1) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértés esetén teszi lehetővé.

Az alapügyben hozott jogerős ítélet a felperes kölcsön visszakövetelése iránti keresetét az igény elévülése miatt utasította el, ezért annak vizsgálatára nem került sor, hogy az alperes tartozik-e a visszakövetelt kölcsönösszeggel vagy sem. A felperesnek ezért ahhoz, hogy a követelése megalapozottságának érdemi vizsgálatára sor kerülhessen, a perújítási eljárásban azt kellett bizonyítania, hogy a követelése nem évült el, mert a perújítási okként megjelölt, az alapperben nem vizsgált új bizonyíték, a felszólító levél az elévülést megszakította. Az elsőfokú bíróság határozottan nem foglalt állást abban, hogy a felperes által perújítási okként megjelölt felszólító levél az elévülést megszakította-e vagy sem. Az ítélet indokolásából mivel az utalt a Pp. 268. §-ára, arra lehetett következtetni, hogy az elévülést nem tartotta bekövetkezettnek, de az alapügy bizonyítékai alapján a felperes követelését érdemben nem tartotta teljesíthetőnek. A másodfokú bíróság ezzel szemben az elsőfokú ítéletet helybenhagyó döntését azzal indokolta, hogy a felperes által megjelölt új bizonyíték ugyan a perújítás megengedésére sem volt alkalmas, mivel az elsőfokú bíróság a perújítást megengedhetőnek tartotta, érdemben határozott és megállapította, hogy az elévülést az új bizonyítékként megjelölt felszólító levél sem szakította meg, s az alapügyben hozott keresetet elutasító ítélet ezzel az indokolással tartotta hatályban.

A Kúria álláspontja ezzel szemben az, hogy a perújítási okként megjelölt levél tartalmánál fogva az elévülés megszakítására alkalmas írásbeli felszólításnak minősül, abból ugyanis kétségtelenül kitűnik, hogy a felperes a követelésére továbbra is igényt tart. A levél egyezségi ajánlatot is tartalmaz, amennyiben úgy szól, hogy ha „záros határidőn belül megtörténik a kifizetés” hajlandó eltekinteni a kölcsön után járó törvényes kamat megfizetésétől. Az ajánlatból is egyértelmű, hogy a felperes a kölcsönösszeg visszafizetése iránti igényének kíván érvényt szerezni. Az pedig nem is kétséges, hogy a levél a követelés azonosítására alkalmas. A perújítási kérelemhez csatolt ajánlott küldemény feladóvevénye tanúsítja, hogy a küldemény postára adása 2005. július 22-én megtörtént, a tértivevény pedig azt tanúsítja, hogy a feladóvevényen feltüntetett ajánlási ragszámú küldeményt az alperes kézbesítési megbízottja 2005. július 25-én átvette. Alappal hivatkozott a felperes arra, hogy az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a küldeményben nem a perújítási okként megjelölt levél volt s az alperes ezt meg sem kísérelte bizonyítani. A levél keltezése és postára adása közötti idő figyelemmel a szokásos ügymenetre nem olyan hosszú, amely kétségesse tenné, hogy a küldemény a kérdéses felszólító levelet tartalmazta. Mivel az elévülési időt az írásbeli felszólítás megszakította, a felperes

követelése nem évült el, ezért az eljáró bíróságoknak vizsgálniuk kell, hogy a felperes követelése érdemben megalapozott-e. Ezt az eljáró bíróságok téves jogi álláspontjuk miatt elmulasztották, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta s az alapügyben hozott jogerős ítéletet a Pp. 268. §-a alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a keresetet érdemben elbíráló határozat hozatalára utasította.

Záró rész

- [9] Az alapügyben hozott jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére tekintettel a Pp. 270. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 77. §-a alapján a felek perújítási eljárásban keletkezett költségeit csupán megállapította, annak viseléséről maga az eljárást befejező határozatban kell dönten.

A feljegyzett perújítási illetéket azonban az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. március 30.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Szűcs József s.k. előadó
bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő